

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/35/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117221493
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3117221493.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. C., D. XXXX/XX, právne zast. JUDr. Jánom Legerským, advokátom so sídlom v Trenčíne, Nám. sv. Anny 25, proti žalovanému E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., H. XXXX/XX, právne zast. JUDr. Jurajom Klimčom, advokátom so sídlom Bobot 176, o zaplatenie 99.581,76 eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 6. marca 2023, č.k. 18C/63/2017-232 čo do výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o nároku žalobcu na náhradu trov konania potvrdzuje.

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu o zaplatenie sumy 99.581,76 eur spolu s úrokom z omeškania zamietol. Výrokom II. zrušil uznesenie Okresného súdu Trenčín zo dňa 10.01.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 04.04.2018 a výrokom III. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 100 ods. 1 a § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kedy dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia titulom plnenia z kúpnej zmluvy, ktorá je absolútne neplatná. Žalovaný počas konania vzniesol námietku premlčania voči uplatnenému nároku, kedy súd aj napriek skutočnosti, že námietka premlčania nebola vznesená v súdom stanovenej lehote na vyjadrenie, súd sa rozhodol neaplikovať zásadu koncentrácie v zmysle § 153 CSP, pretože v súvislosti s posúdením dôvodnosti tejto námietky nebolo potrebné odročiť pojednávanie alebo vykonať iný úkon. Súčasne umožnil žalobcovi k vznesenej námietke premlčania sa vyjadriť. V prejednávanej veci sa žalobca o vzniku bezdôvodného obohatenia a osobe, ktorá sa na ňom obohatila dozvedel dňom vyhlásenia rozhodnutia odvolacím súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 17Co/471/2015 o určenie vlastníckeho práva pôvodnej vlastníčky k dotknutým nehnuteľnostiam, na ktorom bol prítomný. Nasledujúcim dňom tzn. od 15.10.2015 začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota, ktorá uplynula dňom 15.10.2017. Žaloba bola súdu doručená dňa 21.12.2017, teda po uplynutí zákonom stanovenej dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Súd mal za to, že žalobca sa z rozhodnutia odvolacieho súdu dozvedel všetky potrebné skutočnosti, z ktorých mohol spoľahlivo vyvodiť záver o neplatnosti zmluvy, na základe ktorej došlo k plneniu. Prípadné dovolacie konanie nemalo na vedomosť týchto skutkových okolností žiaden vplyv. Žalobca sa na základe neplatnej kúpnej zmluvy nikdy nestal vlastníkom dotknutých nehnuteľností, a preto len jemu vzniklo právo domáhať sa vrátenia plnenia z neplatnej zmluvy voči žalovanému, ktorý sa rovnako nikdy nestal vlastníkom

dotknutých nehnuteľností, a preto nebol dôvod čakať na opätovný zápis vlastníckeho práva v prospech pôvodnej vlastníčky. Ďalej súd prvej inštancie výrokom II. zrušil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré bolo nariadené po začatí konania vo veci samej a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, kedy v celom rozsahu bol v prejednávanej veci úspešný žalovaný, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu v časti týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania, teda vo výroku III. napadnutého rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý žiadal, aby krajský súd ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. zmenil tak, že žalovanému sa nárok na náhradu trov konania neprizná a zároveň, aby rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že podanou žalobou vo veci samej si uplatnil nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo žalovanému na úkor žalobcu prijatím peňažného plnenia vo výške 99.581,76 eur na základe absolútne neplatného právneho úkonu kúpnej zmluvy. Konanie vo veci samej sa začalo na základe podanej žaloby na súde dňa 21.12.2017. Poukázal na tú skutočnosť, že do doby pokiaľ bol žalobca zapísaný za vlastníka nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy v katastri nehnuteľností, nemohol sa s ohľadom na ust. § 560 OZ úspešne domáhať nároku na vrátenie peňažného plnenia. Tohto sa mohol domáhať až opätovným zápisom vlastníckeho práva dňom 07.04.2016. Žalovaný podal k žalobe písomné vyjadrenie dňa 09.05.2019, v ktorom sa k otázke premlčania uplatneného nároku žiadnym spôsobom nevyjadril a námietku premlčania tohto nároku nevzniesol. Následne súd vo veci vykonal dokazovanie na pojednávaní konanom dňa 22.06.2020, na ktorom sa zúčastnil advokát žalobcu, žalovaný a advokát žalovaného, a to oboznámením listinných dôkazov. Následne bolo opakovane odročované pojednávanie z viacerých dôvodov. Až na začiatku pojednávania dňa 06.02.2023 bolo predložené písomné stanovisko zo dňa 05.02.2023, na ktorom bola vznesená námietka premlčania. Súd prvej inštancie napriek námietke žalobcu o vznesení námietky premlčania v úplnom rozpore s princípom koncentrácie konania po viac ako piatich rokoch od začatia konania napokon rozhodnutie vo veci samej založil na dôvodnosti tejto námietky. Poukázal na § 257 CSP, keby vo všeobecnosti dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo k určitej procesnej situácii s tým, že k aplikácii tohto ustanovenia dochádza aj s aspektov sociálnych, keď okolnosti hodné osobitného zreteľa sa v takýchto prípadoch môžu vyskytnúť v akomkoľvek sporovom konaní. Podmienky aplikácie § 257 CSP sú dané procesnou situáciou v konaní, ktorú vytvoril svojím postupom samotný žalovaný a na ktorú súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania nesprávne vôbec neprihliadol. Je zrejmé, že súd prvej inštancie zamietol žalobu vo veci samej na tej rozhodujúcej skutočnosti, že uplatnený nárok považoval za premlčaný a na toto premlčanie prihliadol na základe vznesenej námietky. Je zrejmé, že túto námietku vzniesol žalovaný na začiatku posledného pojednávania dňa 06.02.2023. Žalovaný pri riadnom postupe v konaní v rámci účinného uplatnenia prostriedkov procesnej obrany proti uplatnenej žalobe mohol túto námietku premlčania vzniesť hneď na začiatku konania a súd prvej inštancie by tak mohol v súlade s ust.

§ 181 ods. 2 CSP už na prvom pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 17.02.2020 uviesť svoje predbežné právne posúdenie vzhľadom na prípadné premlčanie uplatneného nároku, tzn., že pokiaľ žalovaný vzniesol námietku premlčania až na poslednom pojednávaní dňa 06.02.2023 túto založil na skutočnosti, ktoré mu museli byť známe hneď od začiatku sporu, bola táto námietka vznesená oneskorene a na túto skutočnosť mal súd prvej inštancie jednoznačne prihliadnúť. Preto došlo v rámci obrany práv k vykonaniu celkom neúčelného dokazovania na pojednávaniach a teda nárastu trov konania. Keďže žalovaný bol v spore vo veci samej plne úspešný, takýto jeho postup v konaní by mal potom zakladať dôvod hodný osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP. Preto žiadal, aby odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že žalobca nepodal odvolanie proti prvým dvom výrokom v rozsudku, a teda akceptuje rozhodnutie súdu v merite veci, čím súčasne akceptuje, že žalobu podal po uplynutí premlčacej doby. Pokiaľ žalobca argumentuje hospodárnosťou konania je evidentné, že nevhodným konal práve on, kedy v čase podania žaloby vedel, že ak žalovaný uplatní námietku premlčania, tak proces prehrá. Vedel, že zjavne bezúspešne uplatňuje právo na súde a vedel, že stratí takmer 6.000 eur zaplatením súdneho poplatku a bude musieť nahraďiť trovy konania sporových strán. Pokiaľ žalobca poukazuje na koncentráciu konania, nerozlišuje medzi sudcovskou a zákonnou koncentráciou konania. Je evidentné, že súd daný princíp neporušil, pretože v rámci sudcovskej koncentrácie súd môže, avšak nemusí prihliadnúť na oneskoreny

procesný prostriedok. Konkrétne námietka žalovaného nevedla k nariadeniu ďalšieho pojednávania ani k vykonaniu ďalšieho úkonu zo strany súdu, a tak súd plne v súlade s § 153 ods. 2 CSP takúto námietku akceptoval. Pokiaľ by na danú okolnosť neprihliadol, musel by svoj postup náležite odôvodniť. Neprekročil však podmienky zákonnej koncentrácie konania vymedzenej v ust. § 154 CSP, kedy po vydaní uznesenia a skončení dokazovania nepripustil žiadne ďalšie dôkazné prostriedky. Žalobca v konaní netvrdil žiadne konkrétne skutočnosti týkajúce sa trov konania, resp. dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto sa súd v podstate v danom smere ani nemal čím zaoberať. Navyše žalobca si v záverečnej reči uplatnil nárok na náhradu trov konania iba v prípade úspechu a úspech v konaní nemal, odvolanie proti meritu veci nepodal, a teda rozsudok akceptuje. Žalobca neuviedol žiadne konkrétne okolnosti týkajúce sa pomerov žalobcu či žalovaného a iba všeobecne uviedol, že určitú procesnú situáciu oneskoreným uplatnením námietky premlčania vytvoril žalovaný. Plynutie premlčacej doby je typickým prípadom uplatnenia zásady *vigilantibus iura scripta sunt*. V tejto súvislosti poukázal na záver rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1MCdo/8/2008, z ktorého vyplýva, že zákony sú písané pre bdelych, a teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú, inak povedané právo patrí bdelym. Žaloba bola podaná po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty, z čoho vyplýva, že svoje vlastné pochybenie žalobca mieni reparaovať na žalovanom. Preto žiadal, aby odvolací súd zamietol odvolanie žalobcu a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalobca sa ďalej k podanému vyjadreniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu určenom § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

6. Pri rozhodovaní o trovách konania sa ako esenciálne kritérium priznania premieta ust.

§ 255 CSP, teda zásada úspechu vo veci. Zásada úspechu vo veci znamená, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré jej vznikli s tým, že procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním petitu a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

7. Podľa § 257 CSP môže súd výnimočne náhradu trov konania nepriznať ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania a použitie tohto ust. negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto potom vyplýva, že aplikácia daného ustanovenia musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter.

8. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry ust. § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie v zmysle svojvoľe ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Ust. § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnúť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku. Ust. § 257 neslúži na zmiernovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami. Použitie tohto ustanovenia neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo že zároboková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda inými slovami na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok. Ani všeobecné tvrdenie žalobcu, že na jeho strane sú evidentne skutočnosti, ktoré odôvodňujú použitie ust. § 257 CSP nie je možné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa a tieto nevhliadol vo veci ani odvolací súd. Faktom je, že žalovaný bol v prejednávanej veci v plnom rozsahu úspešný z dôvodu úspešne vznesenej námietky premlčania v prejednávanej veci, a preto súd prvej inštancie rozhodol správne, pokiaľ plne úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. Žalobca sa v prejednávanej veci, čo do veci samej neodvolal, a preto rozhodnutím súdu prvej inštancie, kedy žaloba bola ako taká zamietnutá je odvolací súd viazaný. Nie je možné už v tomto štádiu konania posudzovať,

či došlo k porušeniu zásady koncentrácie konania alebo nie, avšak pre súd prvej inštancie ako aj pre odvolací súd je záväzným právoplatným rozhodnutím o zamietnutí nároku žalobcu.

9. Z výsledkov sporu, zo spôsobu vedenia sporu ani z iných procesných situácií tak nevyplýval dôvod na použitie moderačného práva, predpokladaného v ust. § 257 CSP. Preto bolo napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa trov konania ako vecne správne potvrdené.

10. Okrajovo odvolací súd dodáva, že v zmysle platného a účinného CSP sa námietka premlčania považuje za prostriedok procesnej obrany. Faktom je, že strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas s tým, že súd nemusí na takéto prostriedky procesného útoku a obrany nepredložených včas fakultatívne prihliadať. Civilný sporový poriadok demonštratívny výpočetom uvádza, že môže ísť napríklad o situáciu, ak by prihliadnutie na tieto prostriedky vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Na druhej strane tu existuje zákonná koncentrácia konania, ktorá však predstavuje objektívnu časovú hranicu pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktorá môže byť ešte sprísnená uplatnením sudcovskej koncentrácie. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, ak predtým súd už neaplikoval sudcovskú koncentráciu konania. Preto sa súd prvej inštancie v prejednávanej veci zaoberal aj problematikou vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného s prihliadnutím ako na sudcovskú koncentráciu tak aj zákonnú koncentráciu konania a správne potom aplikoval príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku, a na takto vznesenú námietku premlčania aj riadne prihliadol.

11. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, kedy úspešnému žalovanému v odvolacom konaní bola priznaná náhrada trov konania voči žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).